

Nederlandse Mededingingsautoriteit
Raad van Bestuur
de heer drs. R.J.P. Jansen
Postbus 16326
2500 BH 'S-GRAVENHAGE

Contactpersoon	Ons kenmerk	Uw kenmerk	Doorkiesnummer
drs. R. Stil	OPTA/BO/2006/203244	579618b352	(070) 315 35 81
Datum	Onderwerp	Bijlage(n)	
27 NOV. 2006	Zienswijze concentratie Cinven/Warburg - Essent Kabelcom		

Geachte heer Jansen,

Op 26 oktober 2006 ontving het college van de Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit (OPTA) van de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) een verzoek een zienswijze te geven over het onderzoek dat de NMa uitvoert naar de voorgenomen overname van Essent Kabelcom B.V. (Essent) door Cinven Limited, een onderdeel van Cinven Group Limited, en Warburg Pincus International LLC. Aangezien de overnemende partijen reeds zeggenschap hebben over Casema N.V. en Multikabel N.V. (hierna Casema/Multikabel) kan deze transactie gevolgen hebben voor de markten waarop Casema/Multikabel en Essent actief zijn.

Het college geeft in deze brief op hoofdlijnen zijn reactie op de voorgenomen transactie, overeenkomstig artikel 14 van het samenwerkingsprotocol tussen NMa en OPTA en de met betrekking tot concentratiezaken nader gemaakte werkafspraken. Het college heeft zijn reactie gebaseerd op door de NMa aan hem verstrekte informatie in het kader van het onderzoek en heeft geen kennisgenomen van het gehele dossier. De zienswijze beperkt zich tot die relevante markten die hij recentelijk, in het kader van de uitgevoerde marktanalyses op grond van hoofdstuk 6a van de Telecommunicatiewet, heeft geanalyseerd.

De betrokken partijen zijn actief op de eindgebruikersmarkten voor telefonieaansluitingen, telefoniediensten, breedbandinternettoegang en omroeptransmissiediensten alsmede op de aan deze markten gerelateerde wholesale-markten. Hierna behandelt het college achtereenvolgens de mogelijk effecten van de transactie op deze markten.

De markten voor telefonie-aansluitingen, telefoniediensten en breedbandinternettoegang

De betrokken partijen zijn elk actief in een eigen verzorgingsgebied. In elk van deze geografische gebieden concurreren zij met de partijen die op (grotendeels) landelijke schaal actief zijn. Aangezien

de activiteiten van de betrokken partijen op deze markten elkaar geografisch niet overlappen kan in het algemeen gesteld worden dat zij op de landelijke markten voor telefonie-aansluitingen, telefoniediensten en breedbandinternettoegang geen directe concurrenten van elkaar zijn. Mede gelet op de marktposities van Casema/Multikabel en Essent valt derhalve niet te verwachten dat de transactie een negatief effect heeft op de concurrentiesituatie op de eindgebruikersmarkten voor telefonie-aansluitingen, telefoniediensten en breedbandinternettoegang.

Een zelfde conclusie trekt het college ten aanzien van de aan de hierboven beschreven eindgebruikersmarkten gekoppelde wholesalemakten voor wholesalebreedband toegang, gespreksopbouw en gespreksdoorgifte. Met betrekking tot de markten voor gespreksafgifte geldt in algemene zin dat de relevante markt slechts het eigen netwerk omvat. Op deze markten is derhalve geen sprake van concurrentie. De samenvoeging van Casema/Multikabel en Essent leidt derhalve tot de samenvoeging van de relevante markten waarop deze partijen gespreksafgifte aanbieden. De concurrentiesituatie op deze samengevoegde markt is niet wezenlijk anders dan de concurrentiesituatie op de relevante markten voorafgaand aan de transactie.

De markten voor omroeptransmissiediensten

De betrokken partijen zijn elk actief op een aantal verschillende relevante markten voor omroeptransmissiediensten. Het college heeft deze markten afgebakend en geanalyseerd in zijn besluiten van 17 maart 2006.¹ In dit besluit constateert het college dat er aparte relevante wholesalemakten bestaan voor:

1. doorgifte van vrij toegankelijke rtv pakketten via de kabel in het verzorgingsgebied van de kabelexploitant, en
2. doorgifte van betaal rtv-pakketten via de kabel in het verzorgingsgebied van de kabelexploitant.

Voorts constateert het college dat er aparte relevante eindgebruikersmarkten bestaan voor:

3. het verzorgen van vrij toegankelijke rtv pakketten via de kabel, in het verzorgingsgebied van de kabelexploitant, en
4. het verzorgen van betaal rtv pakketten via de kabel, in het verzorgingsgebied van de kabelexploitant.

Het college stelt in de besluiten van 17 maart 2006 vast dat zowel Casema, Multikabel als Essent een aanmerkelijke marktmachtpositie innemen op de vier gedefinieerde relevante markten. Op basis van deze vaststelling heeft het college betrokken partijen ex-ante verplichtingen opgelegd ten aanzien van de wholesalemakten en de eindgebruikersmarkten.²

De hiervoor weergegeven constatering vormen voor het college het uitgangspunt waarop een zienswijze op de effecten van de voorgenomen transactie wordt gebaseerd.

¹ OPTA, Besluiten inzake de markten voor doorgifte en verzorging van omroeptransmissiediensten, verzorgingsgebieden Casema, Essent en Multikabel, 17 maart 2006, <http://www.opta.nl/asp/aanbieders/marktanalyses/ontwerpbesluitenomroep.asp>

² ibidem, respectievelijk hoofdstuk 10 en hoofdstuk 12 van deze besluiten.

Afbakening van de relevante markten

In de besluiten van 17 maart 2006 gaat het college in op de concurrentiedruk op de kabelbedrijven die uitgaat van DVB-T, Satelliet en IP-TV en stelt daarbij vast deze concurrentiedruk naar verwachting niet zodanig is dat sprake is van een relevante eindgebruikersmarkt die breder is dan de diensten omroeptransmissiediensten aangeboden via de kabel. Het college is van oordeel dat voor zover de daadwerkelijke ontwikkeling van deze potentiële concurrentiedruk overeenkomt met de in de besluiten van 17 maart 2006 beschreven verwachtingen, er geen aanleiding bestaat om een bredere product marktdefinitie te hanteren. Overigens geldt dat de ex-ante verplichtingen voor betrokken partijen op de eindgebruikersmarkt slechts een looptijd van een jaar hebben. Het college is daarom voornemens op korte termijn de concurrentiesituatie op deze markt opnieuw te analyseren.

Effecten op de relevante wholesalemakten

Het college gaat ervan uit dat voorafgaand aan de transactie elk van de betrokken partijen een positie van aanmerkelijke marktmacht (en dus een economische machtspositie) inneemt. Deze positie vloeit voort uit het feit dat de partijen elk op hun eigen relevante markt een marktaandeel hebben van 100% in combinatie met een mate van kopersmacht die niet voldoende sterk is om de aanbieder in zijn marktgedrag te disciplineren. Hierbij onderkent het college evenwel dat de markten naast een regionale dimensie ook een nationale dimensie kennen, doordat de veelal landelijke programma-aanbieders ook een zo groot mogelijk landelijk bereik nastreven.³ Vanuit het perspectief van de programma-aanbieders zijn de netwerken van de betrokken partijen in zekere zin complementair. Als gevolg van de transactie zal een nieuwe partij ontstaan met een marktaandeel van 100% op een grotere geografische markt. De vraag of de transactie tot gevolg heeft dat een economische machtspositie wordt versterkt is derhalve voornamelijk afhankelijk van eventuele veranderingen in de relatieve onderhandelingsmacht van de programma-aanbieders ten opzichte van de nieuwe combinatie.

Ten aanzien van kopersmacht concludeert het college in zijn besluiten van 17 maart 2006 dat programma-aanbieders over enige kopersmacht beschikken voorzover het doorgifte in een van de pakketten van Casema, Multikabel en/of Essent, maar dat dit niet geldt voor programma-aanbieders die zelf programma's willen aanbieden die (in enige mate) in concurrentie staan met Casema, Multikabel en/of Essent zelf.⁴

In de visie van het college is niet op voorhand duidelijk welk effect de transactie heeft op de onderhandelingspositie van programma-aanbieders ten opzichte van de nieuwe combinatie. De nieuwe combinatie wordt een speler van formaat waar beide categorieën programma-aanbieders moeilijk omheen kunnen indien ze een groot kijkerspubliek willen bereiken. Daartegenover staat dat ook voorafgaand aan de transactie Casema/Multikabel en Essent reeds een dergelijke positie innemen. Daarbij komt dat de nieuwe combinatie voor het behoud van zijn concurrentiepositie ten opzichte van opkomende alternatieve platforms er belang bij zal hebben dat met name de populaire programma's in het vrij toegankelijke pakket van de nieuwe combinatie doorgegeven willen worden. De programma-aanbieders die een programma of een aantal programma's willen laten doorgeven die in

³ Ibidem. randnummers 251 en 336

⁴ Ibidem. randnummer 335.

concurrentie staan met Casema/Multikabel en/of Essent zullen als gevolg van de transactie met een kleiner aantal partijen hoeven te onderhandelen dan voorheen. Het college acht het van belang dat de NMa zich in haar onderzoek richt op deze complexe afweging van effecten.

In de visie van het college is evenmin op voorhand duidelijk welk effect de transactie heeft op de mate waarin de betrokken partijen in staat zouden zijn om exclusieve relaties met aanbieders van programma's aan te gaan. Indien deze relaties worden aangegaan door een aanbieder met aanmerkelijke marktmacht kunnen ze een marktafsluitend effect hebben ten opzichte van opkomende alternatieve platforms zoals DVB-T en IP-TV. Gelet op het mogelijke effect ervan op de opkomende concurrentie tussen verschillende platforms voor omroeptransmissie, acht het college het van belang dat de NMa ook dit aspect in haar onderzoek naar de effecten betreft. Daarbij merkt het college overigens op dat de aan de betrokken partijen opgelegde toegangsverplichtingen op grond van de Tw op zich niet in de weg staan aan het aangaan van exclusieve relaties. Wel acht het college het aannemelijk dat dreiging met weigering van doorgifte als middel van het kabelbedrijf om exclusiviteit af te dwingen bij de programma-aanbieder, als gevolg van de opgelegde toegangsverplichting minder effectief zal zijn.

Effecten op de eindgebruikersmarkten

Wat betreft de positie van de betrokken partijen ondernemingen op de eindgebruikersmarkten geldt ook hier dat Casema/Multikabel en Essent geen directe concurrenten van elkaar zijn. Derhalve valt niet te verwachten dat de transactie een negatief effect heeft op de concurrentiesituatie op de verschillende relevante eindgebruikersmarkten voor doorgifte van vrij toegankelijke rtv pakketten en betaal rtv-pakketten via de kabel in het verzorgingsgebied van de kabelexploitant. Alleen in het geval dat de nieuwe combinatie als gevolg van een significant verzwakte onderhandelingspositie van programma-aanbieders op de wholesalemarkten of als gevolg van exclusieve relaties op de wholesale markten met significante programma-aanbieders een "poortwachters"-rol op de eindgebruikersmarkt zou krijgen, zou mogelijkerwijs sprake kunnen zijn van versterking van bestaande economische machtsposities.

Ten slotte

Deze zienswijze zal tevens geplaatst worden op www.opta.nl, zij het niet voordat de NMa zijn eigen oordeel ten aanzien van de voorgenomen overname publiek heeft gemaakt. Graag ontvangt het college bericht van u zodra dit het geval is.

Hoogachtend,

HET COLLEGE VAN DE ONAFHANKELIJKE POST EN TELECOMMUNICATIE AUTORITEIT,
namens het college,

mr. G.A. Fonteijn, voorzitter